

Ohjeistuksen laatiminen aurinkovoimaloiden rakentamiseen Orimattilassa

Orimattilassa on käynnissä ennennäkemätön buumi aurinkovoimaloiden rakentamiseksi. Tätä kehitystä ei selitä täysin vihreän siirtymän hankkeet, vaan kehitystä edistää Suomeen suunnittelut useat datakeskushankkeet ja niiden vuoksi voimakkaasti kasvava teollisuuden energian tarve. Tämä on täysin vihreän siirtymän tavoitteiden vastaista kehitystä maailmassa, jossa meidän tulisi päinvastoin vähentää luonnonvarojen kulutusta.

Aurinkovoimalat muuttavat ympäristöä merkittävästi. Vaikutuksia aiheutuu ihmisten elinympäristön viihtyvyyteen kuten rakentamisaikaisen pölyn, melun ja liikenteen osalta kuin pysyvästi aiheutuvan maisemahaitan vuoksi. Voimaloilla voi olla vaikutuksia maanpeitteen muokkaamisen seurauksena sekä pinta- että pohjavesiin. Jos voimaloita rakennetaan metsien tilalle, tuhoutuu rakentamisessa maankäytön muutoksen vuoksi tärkeitä hiilinieluja. Aurinkovoimaloilla on vaikutuksia luontoon ja erityisesti ekologisiin yhteyksiin. Ne pirstaloivat elinympäristöjä, jonka vuoksi niillä on selviä vaikutuksia ekosysteemeihin.

Ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaan:

” Aurinkovoimarakentamista voidaan ohjata kaikilla kaavatasoilla. Aurinkovoimalan rakentaminen ei kuitenkaan aina edellytä kaavoitusta, vaan rakennushankkeet voivat edetä myös pelkällä rakentamisluvalla. Kaavan ja luvan tarve riippuvat aurinkovoimalan koosta ja ominaisuuksista, alueen kaavatilanteesta sekä aurinkovoimalan sijaintipaikan ja sen ympäristön ominaisuuksista. Kyse on siis tapauskohtaisesta harkinnasta, jossa esimerkiksi hankealueen pinta-alalle tai tavoiteltavalle tuotantoteholle ei voida ennalta asettaa yleisiä raja-arvoja, joiden ylittyessä tulisi aina edellyttää kaavoitusta. Ratkaisevana tekijänä ei voida siten pitää myöskään sitä, onko kyseessä ”teollisen kokoluokan aurinkovoimala”, jolle ei toisaalta ole olemassa edes vakiintunutta määritelmää.”

Aurinkovoimapuistojen rakentamiseen ei siis ole selkeää ohjeistusta ja lainsäädäntöä, vaan kunnilla on melko suuri harkinnanvarainen toimivalta asiassa.

Ympäristöministeriön ohjeistus jatkuu:

” Aurinkovoimala-alueiden suunnittelussa on luonnollisesti otettava huomioon muutkin valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, kuten esimerkiksi maisemaa, luonnonarvoja ja kulttuuriperintöä koskevat tavoitteet.”

Näiden seikkojen vuoksi esitämme, että Orimattilaan laaditaan pikaisesti ohjeistus aurinkovoimapuisto hankkeiden luvittamiseen, koska tälläkin hetkellä käynnissä olevat hankkeet etenevät kovin erilaisia polkuja.

Ohjeistuksessa Orimattilassa tulisi ottaa huomioon seuraavat asiat:

- Aurinkovoimaloita ei tule sallia rakentaa metsien tilalle
- Riittävät suoja- ja näköetäisyydet on määritettävä lähimpiin asuinkiinteistöihin. Lisäksi on määritettävä suoja- ja näköetäisyydelle istutettavan kasvillisuuden laatu ja määrä.
- Aurinkovoimaloita ei tule sallia pohjavesialueille
- Aurinkovoimalat eivät saa katkaista ekologisia yhteyksiä
- Kunnossapidon osalta määritettävä reunaehdot: Miten kunnossapidon saa hoitaa, saako esimerkiksi käyttää torjunta-aineita, tai jäätymisen estoaineita?
- Aurinkovoimaloita tulee luvittaa vain kaavoituksen (vähintään yleiskaava) kautta. Kaavoituksen avulla tarkastellaan hankkeen ympäristövaikutukset riittävän huolellisesti sekä arvioidaan maankäytön kokonaisuus.

Näitä sääntöjä tarvitaan, jotta

- Hankkeita ja yrittäjiä kohdellaan yhdenvertaisesti
- Luontoarvot turvataan (metsät, linnut, ekologiset yhteydet, kasvillisuus, uhanalaiset ja suojeltavat lajit)
- Pohjavesi ei vaarannu
- Orimattilan hiilitavoitteet eivät vaarannu hiilinielujen hävitykseen
- Kulttuurihistoriallisesti tärkeät maisema-arvot eivät vaarannu
- Asukkaiden elinympäristö ja viihtyisyys eivät kärsi sekä asukkaat voivat luottaa hankkeiden luvitusprosessissa edellä mainittujen asioiden toteutumiseen, mikä vähentää hankkeiden vastustamista ja luvista valittamisen riskiä.

Orimattilassa 16.6.2025

Venla Avelin, Orimattilan Vihreät

Saku Salminen, Orimattilan Vihreät

Amanda Pollari, Orimattilan Vihreät

Vesa Teräs, Orimattilan SDP